

NOWINY

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus!

Pismo poświęcone sprawom ludu polskiego na Śląsku Opolskim

Redakcja i ekspedycja: Opole, ulica Augustyna (Augustinstr.) 5 — Tel. 2266
Adres: „Nowiny”, Opole OS, Postschleslach 165 — Druk i Nakład:
„Nowiny” Tow. z o.p. — Konto czeku pocztowego we Wrocławiu: Breslau 69595
Redaktor odpow.: August Kowalski Opole-Bołko — Manuskryptów nie zwraca się

Opole G. Śl.

Abonament: „Nowiny” wychodzą 3 razy tygodniowo — Przedpłata na pocztie i u agentów wynosi 1.10 mk. miesięcznie — Cena pojedynczego numeru 10 fen. — Zamówienia u listonosza najpóźniej do 25-ego każdego miesiąca Na pocztie i w ekspedycji można zamawiać każdego czasu — (Verlagsort Oppeln)

Numer 22

Wtorek, dnia 20 lutego 1934 r.

Rocznik 24

Zagranica zmienia sąd o Polakach

Rzecz prosta, że i nas Polaków w Niemczech interesują najwięcej sądy, które zagranica wydaje o Polakach. Notujemy dokładnie wszystkie pochwały i nagany, niezależnie od tego, czy są słuszne, lub niesłuszne. Robimy to w tym celu, aby poznać opinię cudzoziemców o Polakach. Jest to do pewnego stopnia koniecznym w naszej żmudnej pracy wśród otoczenia obcego. Wiemy przecież, że np. naród niemiecki nie zawsze myślał obiektywnie o narodzie polskim. Wówczas cieszyliśmy się, gdy inne narody inaczej myślały o Polakach. I dobry ton, uznanie, i...
... do którego narodu polskiego...
... do której pracy...
... w tej pracy. Z radością możemy stwierdzić, że opinia zagranicy o Polakach zmieniła się w ostatnich latach i zmienia się wciąż jeszcze na korzyść Polaków...

dzis możemy powiedzieć, że wykonał ją wzorowo. Bo popatrzymy...

Wszystkie państwa bez wyjątku z całym uznaniem wypowiadają się dziś o Państwie Polskiem. Narody się przekonały, że Polacy potrafią żyć i działać samodzielnie. Mądra, przezorna polityka polskich mężów stanu przyczyniła się w głównej mierze do zmanipulowania opinii o Polakach. Jeżeli dzisiaj widzimy w prasie niemieckiej zdjęcia z życia polskiego, jeżeli wy-

chodząca w Berlinie „Woche” ogłasza na pierwszej stronie, że „Tygodnik pokazuje Polskę”, jeżeli „Germania” i setki mniejszych lub większych dzienników zamieszczają obszerne artykuły o Polsce, to nie robią to przypadkowo, ale jest to owoc celowego wysiłku polityków Nowej Polski.

Naród polski swoją niezmordowaną pracą i wysiłkiem udowodnił światu, że „pomylili się wszyscy ci, którzy pragnęli z Polski zrobić przedmiot swojej gry politycznej”.

Minister Beck wrócił do Warszawy

Ludność po drodze owacyjnie wita ministra pokoju

Stołpce, 16 lutego. Dziś pociągiem sowieckim wrócił z Moskwy min. Beck z małżonką i otoczeniem. Minister, odjeżdżając do Warszawy, żegnany hymnem narodowym i entuzjastycznymi okrzykami licznie zgromadzonej publiczności.

Opuszczając teren sowiecki, minister Beck wystąpił do Litwinów następujący telegram:

„Opuszczając granice Związku Sowieckiego Republik Rad., spieszę przesłać p. Komisarzowi Ludowemu oraz pani Litwinów w imieniu własnym i żony najlepsze podziękowanie za okazaną nam gościnność oraz wyrazy przekonania, że moje osobiste spotkanie i rozmowy, któreśmy przeprowadzili z Panem, będą poważnym krokiem naprzód w dalszym rozwoju przyjaznych stosunków między państwami naszymi. (—) Beck”

Białystok, 16 lutego. Podróż powrotna ministra spraw zagranicznych Becka, zamieniła się w spontaniczną demonstrację ludności na cześć ministra oraz polityki pokojowej rządu polskiego. Na wszystkich stacjach, gdzie zatrzymywał się pociąg, wiozący ministra, gromadziły się tłumy ludności oraz delegacje organizacji spo-

tecznych witaly min. Becka na wszystkich dworcach, podnosząc w przemówieniach uznanie dla polityki pokojowej ministra. Minister na każdym dworcu wychodził z wagonu i witał się z delegacjami. Tłumy witały na cześć marszałka Piłsudskiego oraz ministra Becka. Delegacje wręczyły ministrowi wiązanki kwiatów. Szczególnie serdeczną manifestację urządzono ministrowi w Wołkowysku, gdzie na stacji zebrały się tysiączne tłumy publiczności i uszeregowane organizacje społeczne ze sztandarami. Wśród uszeregowanych oddziałów zwracał powszechną uwagę oddział P. W. narciarzy.

Dollfuss poprowadzi konsekwentnie

swój dotychczasowy kurs polityczny

Wiedeń, 16 lutego. Dziś wieczorem szef biura prasowego w urzędzie kanclerskim, minister Ludwig, przyjął korespondentów pism zagranicznych i udzielił im wyjaśnień o obecnej sytuacji politycznej w Austrii.

Minister Ludwig oświadczył, że rewolte socjaldemokratów należy uważać za zupełnie zlikwidowaną. W całej Austrii panuje spokój. Rewolte udało się tak szybko stłumić dlatego, ponieważ rząd i ludność pracowały zgodnie razem. Pozycja moralna rządu Dollfussa ogromnie się umocniła. Mimo zwycięstwa nie będą jednak prawa robotnicze żadną miarą uszczuplane. Z małym wyjątkiem zagranica wyraża rządowi Austrii uznanie, że potrafił o własnych siłach opamiętać sytuację.

Minister Ludwig oświadczył dalej, że wszystkie pogłoski o nieporozumieniach w tonie rządu są zmyślone.

Wodzowie austriackiej socjaldemokracji uszli do Czechosłowacji

Praga, 16 lutego. Przywódcy socjaldemokratów austriackich Otto Bauer i dr. Juliusz Deutsch (główny komendant Schutzbundu) zdolali zbiec z Austrii do Bratysławy, skąd udali się do Pragi. Deutsch jest ramy w lewe oko. Obaj uszli wprost z frontu bojowego z Floridsdorfu.

Revolucja — to wewnętrzna sprawa Austrii

Berlin, 16 lutego. Dzienniki podają w depeszach z Pragi oświadczenie zastępcy ministra spraw zagranicznych Krofta, dotyczące stanowiska Czechosłowacji wobec wydarzeń w Austrii. W oświadczeniu, w którym Kroft powiadamia obecne w Austrii za sprawy wewnętrzne i nie zamierza mieszać się do nich, jednak gdyby jakieś mocarstwo interwenowało, względnie gdyby Austria sama zażądała interwencji, Czechosłowacja nie pozostanie obojętna.

Nowe ugrupowanie lewicy w francuskim parlamencie

Paryż, 16 lutego. 132 deputowanych lewicy stworzyło ugrupowanie pod nazwą „grupa obrony swobód demokratycznych i robotniczych”. Nowe ugrupowanie zamierza rozplakotować w całym kraju manifest, domagający się bezlitosnego stosowania kar wobec winnych w aferze Stavisky'ego, reorganizacji państwa i odnowienia metod parlamentarnych.

Ożywiony ruch na Quai d'Orsay

Diplomaci obradują w Paryżu nad sprawą Austrii

Paryż, 16 lutego. W ciągu dzisiejszego popołudnia panowało duże ożywienie na Quai d'Orsay (urząd spraw zagranicznych). Premier Doumergue oraz minister spraw zagranicznych Barthou konferowali z Beneszem, następnie przyjęli kolejno ambasadora Włoch oraz sekretarza gen. Ligi Narodów Avenola. Niezależnie od tego radca ambasady brytyjskiej Campbell

odbył konferencję z dyr. Legerem.

Mimo milczenia, jakie zachowują koła oficjalne, ogólnie twierdzą, że wszystkie te rozmowy dotyczą spraw Austrii. Przewidywana jest w najbliższym czasie wspólna deklaracja Włoch, Francji i Anglii, względnie i Czechosłowacji, podkreślająca stanowczą wolę utrzymania niepodległości republiki austriackiej.

Kultura polska

Odczyty o Polsce na Śląsku czechosłowackim i na Morawach

Z ramienia Powszechnego Uniwersytetu Ludowego w Krakowie odbywają się na terenie Śląska czechosłowackiego i Moraw odczyty literata Kaszyckiego, które cieszą się wielkim powodzeniem wśród miejscowej ludności polskiej.

Prelegent wygłosił w Jabłonkowie, Karwinie, Czes. Cieszynie, Orłowej i Morawskiej Ostrawie odczyty na następujące tematy: Walka Polski o mecarstwo stanowisko. Polska wczoraj, dziś i jutro. Marszałek Piłsudski. Pomorze i Gdynia. oraz Polska a Czechosłowacja. W każdej z wymienionych miejscowości odbyły się po dwa odczyty.

Udział harcerstwa w pracach Międzynarodowego Kongresu Wychowania Moralnego

W pracach przygotowawczych mającego się odbyć w roku bieżącym w Polsce VI Międzynarodowego Kongresu Wychowania Moralnego biorą udział również delegaci Związku Harcerstwa Polskiego.

Stalą delegatką na kongres z ramienia naczelniczki jest wiceprzewodniczącą Z. H. R. p. Helena Śliwowska.

Przejęcie na cześć Kadena-Bandrowskiego w Brukseli

W Brukseli poseł Rzeczypospolitej Polskiej Jackowi wydał śniadanie na cześć Juliana Kadena-Bandrowskiego. W śniadaniu wzięli udział wielki ochmistrz dworu hr. Degrunne, członkowie Akademii Flamandzkiej i Walońskiej, obu Penklubów belgijskich, minister stanu Carton de Wiart, deputowany Pierrard, wicehrabia Davignon i grono ważnych przedstawicieli świata literackiego.

Sztuka W. Grubińskiego w Nicei

Przed kilku dniami odbyła się w Nowym Casino w Nicei premiera знаmej sztuki W. Grubińskiego „Kochankowie”. Prasa południowej Francji zamieszcza o sztuce polskiej bardzo pochlebne recenzje. Pomiedzy innymi pisał o niej w „Eclairer de Nice” znany krytyk Maurycy Rivoire. W „Kochankach” występują w rolach głównych dwie wybitne siły artystyczne p. Ewa Francis i Jacques Catelein.

Nadmienić należy, że przed kilku laty „Kochankowie” wystawiani byli w Brukseli, a inną sztukę Grubińskiego „Niewinna Grzesznica” grano w „Théâtre des Mathurins” w Paryżu.

O Polsce i Polakach u obcych

Czeskie „Lidové Noviny” przyniosła obszerny artykuł zatytułowany: „Literatura a publiczność w Polsce”. Celem artykułu jest wykazanie, że mylnym jest spotykane nieraz twierdzenie, jakoby rozwój literatury i kultury polskiej osłabł w ostatnim czasie. Autor artykułu przyszedł do przekonania, że jeśli chodzi o stosunek społeczeństwa polskiego do literatów i wódzów duchowych, to był on zawsze jak najsympatyczniejszy i najrozsądniejszy. Stan ten tłumaczy autor m. i. olbrzymią, wrodzoną cziścią, jaką naród polski posiada dla pracy duchowej. W czasach współczesnych przejawia się to w tem, że Polska posiada nad podziw bogatą literaturę monograficzną o każdym nowopojawiającem się dziele, że nowe dzieła pojawiają się w wielu nakładach i egzemplarzach, że w Polsce płacone są najwyższe w państwach słowiańskich honoraria, że jest wielka liczba nagród literackich i *dniesy* odsłonek-czelników w bibliotekach publicznych.

Żółte niebezpieczeństwo

Dużo się mówi o rzekomej żółcie niebezpieczeństwie. Są ludzie, którzy w ogromnych tomach naukowych stwierdzili już, że za tyle i tyle lat nad całą Europę zapanuje rasa żółta, która wyróżnia się od innych nam znanych ras nadzwyczajną wielką nadwyżką urodzin. Choć na tem polu w najbliższej przyszłości jeszcze trudno będzie mówić o jakimś niebezpieczeństwie — bo nie sama ilość ludzi stanowi przewagę — to jednak dużo daje do myślenia ogromna ekspansja gospodarcza żółtej rasy, a specjalnie japońskiej. Bo nie jest żadną tajemnicą, że właśnie Japończycy starają się wszelkimi metodami opanować cały rynek gospodarczy Europy swoimi towarami, których ceny w stosunku do cen europejskich nie są do pobicia. Kilka przykładów: W Ho-

landji i w Danji. w krajach, gdzie mamy najwięcej rowerzystów Japończycy sprzedają zupełnie nowy rower za 12 marek, gdy tymczasem normalna cena za dobry rower jeszcze dzisiaj wynosi około 100 marek.

W Genui japoński aparat radiowy 4-lampowy kupić można za 27 marek, a w Antwerpii Japończycy sprzedają lampy radiowe dla tych samych aparatów po 8 i pół feniga. Są to ceny, z którymi nie może konkurować żaden kupiec europejski i które zmuszają każdego konkurenta do poddania się. Na szczęście lampy radiowe nie stanowią obiektu, koniecznego potrzebnego do życia codziennego. Co jednak będzie, gdy Japończycy zaleją cały rynek europejski wszelkimi innymi towarami po takich samych niskich cenach?

Z walk wiedeńskich

Obok: Dom Karola Marxa po ostrzeliwaniu i zdobyciu przez wojsko.

Po lewej: Odransportowanie aresztowanych schutzbundowców.

Po prawej: Karabin maszynowy wojska związkowego na środku jednej z głównych ulic Wiednia.

kach dróg transportowych, związanych z Europą środkową i południowo-wschodnią.

Publicysta frankfurcki stwierdza, że wszystkie, bez wyjątku, porty niemieckie znajdują się w defensywie przeciwko konkurencji, jaka ostatnio rozgorzała. Najsilniej współzawodnictwo rozgrywa się na Bałtyku, gdzie zarówno angielskie linie okrętowe, jak i polskie, szwedzkie, fińskie i amerykańskie nawiązują bezpośrednie połączenia między portami bałtyckimi a Ameryką i Dalekim Wschodem. Objaw ten dotkliwie daje się we znaki wielkim miejscom przeładunkowym, jakimi do niedawna niepodzielnie były porty niemieckie, trudniące się reekspedycją między „dalekim światem” i portami Bałtyku.

Z uznaniem, lecz nie bez żalu, „Frankfurter Zeitung” notuje wspaniały rozkwit portu gdyńskiego, pod-

nosząc fakt, iż w środkowej Europie był on jedynym portem, w którym obrót towarowy w r. 1933 się nie skurczył. (Szkoda, że pismo niemieckie nie zaznaczyło, iż obrót Gdyni w ubiegłym roku — 6. 207.736 ton — nie tylko się nie skurczył, lecz wzrósł o cały milion w porównaniu z r. 1932 — 5.244.490 t.).

Oczywiście, na tle tych cyfr, zastój panujący w Hamburgu i innych portach nastraja dziennikarza pesymistycznie. Sądząc z omawianego artykułu, Rzeczka nie nosi się z myślą o kontrataku taryfowym. Raczej projektuje się wzmocnienie defensywy, która miałaby polegać na skanalizowaniu przesyłek morskich niemieckich przez porty niemieckie. Znaczy to, że zamierza się odebrać Antwerpji i Rotterdamowi przesyłki, które dotychczas przez te porty szły do Niemiec względnie Niemiec. Poza tem istnieje zamiar

rozbudowy sieci dróg wodnych, szczególnie systemu górnej Łaby i kanału hanzeatyckiego.

W odniesieniu do Triestu, „Frankfurter Ztg.” przynosi charakterystyczną wiadomość: Z początkiem roku bieżącego wiedeńscy hurtownicy branży spożywczej otrzymali okólnik tryjesteńskiego kupiectwa importowego, zawierający wiadomość o refakcji (refakcja = ulga taryfowo-przewozowa, stosowana w drodze zwrotu), przyznawanych przy imporcie towarów kolonialnych przez Triest do Austrii. Okazuje się, że kupiec wiedeński, który sprowadzi wagon 10-tonnowy kawy przez Triest, otrzyma 1.000 szylingów refakcji, co nietylko opłaci fracht Triest—Wiedeń (740 szylingów), lecz da jeszcze pokaźną premie. Niemcy — zdaje się słusznie — podejrzewają, iż te nadzwyczajne udogodnienia, z jakich korzysta Triest,

tłumaczą się wolą kanclerza Dollfusa „odciągnięcia” importu austriackiego od hitlerowskiego Hamburga. Warto tutaj przypomnieć, co niedawno na ten temat pisał „Der Oesterreichische Volkswirt”:

„Popieranie portów niemieckich uważała Austria za swój obowiązek polityczny. Jednak całkowita zmiana polityki niemieckiej zmusza teraz Austrię do przypomnienia sobie o portcie Triest, który mimo swego włoskiego pochodzenia ludności był lojalnie austriackim przez pół tysiąca lat”.

Łagodna małzonka

— A cóż mówić twoja żona, gdy wracasz pijany do domu?
— To poczciwa kobieta, ona nic nie mówi, tylko długo kiwa głową.
— Niemożliwe!
— Oczywiście, moją głową.

